

4. Online prodej přes webové stránky nebo mobilní aplikace

Díky webovým stránkám se mohou firmy velmi efektivně nejen prezentovat a budovat své dobré jméno, ale i komunikovat se svými zákazníky či dodavateli. V dnešní době v mnoha případech přes vlastní webové stránky prodávají své zboží či služby a tržby z online prodeje tvoří nezanedbatelnou součást jejich celkových tržeb. Firmy provozující prodej přes webové stránky začínají zvolna pronikat i na tzv. on-line tržiště. Prodávát v tomto prostředí se zatím daří především subjektům působícím v cestovním ruchu, zvláště firmám poskytujícím ubytování.

Pozn.: otázky v této kapitole se vztahují k roku předcházejícímu šetření, tj. zde konkrétně k roku 2019

Hlavní zjištění

- Online se neodehrává jen prezentace a komunikace podniků, rok od roku roste také podíl těch, kteří přes web prodávají své zboží a služby. V průběhu roku 2019 prodávala v Česku **přes webové stránky téměř čtvrtina** firem s deseti a více zaměstnanci (23 %). I když se tento podíl v porovnání s rokem 2007 více než **zdvojnásobil**, největší nárůst firem prodávajících přes web se odehrál mezi roky 2007 až 2012. Od té doby se podíl firem prodávajících své výrobky nebo služby online již **příliš nemění** a pohybuje se kolem dvacetiprocentní hranice.
- Na rozdíl od většiny jiných ICT ukazatelů se v případě prodeje přes webové stránky či aplikace jejich relativní četnost příliš neliší v závislosti na velikosti subjektu. Opět platí, že velké firmy prodávají přes web častěji (29 %), ale rozdíl mezi nimi a menšími subjekty není tolik výrazný.
- **Nejčastěji prodávají** své produkty přes webové stránky **cestovní agentury a kanceláře a subjekty poskytující ubytování** – v roce 2019 dosáhl podíl prodávajících firem v každém z těchto dvou odvětví více než 73 %.
- Tržby z prodeje uskutečněných přes webové stránky v roce 2019 tvořily **8 % celkových tržeb** firem s 10 a více zaměstnanci v Česku. Pro 15 % firem v Česku tvořily prodeje přes webové stránky více než 10 % z jejich celkových tržeb.
- **Nejvyšší tržby z prodeje uskutečněných přes webové stránky** nebo mobilní aplikace vykázaly v roce 2019 cestovní agentury a kanceláře (58 % podíl na celkových tržbách). Druhé nejvyšší tržby z online prodeje patří subjektům z odvětví ubytování (33 % z celkových tržeb) a třetí příčku obsadily subjekty působící v mediálním sektoru, tj. vydavatelství, filmová výroba, rozhlasové a televizní vysílání (28 % z celkových tržeb).
- Mezi **zeměmi EU28** se české firmy realizující prodeje přes webové stránky nebo mobilní aplikace umístily v roce 2018¹ na nadprůměrném 6. místě. Průměr evropské osmadvacítky dosáhl v roce 2018 hranice 17 %. První místo patřilo v roce 2018 Irsku, nejméně často přes web prodávaly podniky v Řecku, Rumunsku či Bulharsku.
- **V tržbách z prodeje uskutečněných přes webové stránky** nebo mobilní aplikace se v mezinárodním srovnání za rok 2018 umístily české podniky na **nadprůměrném pátém místě**. Nejvyšší tržby z online prodeje realizovaly v roce 2018 Belgie a Irsko.
- Firmy, které prodávají přes webové stránky, prodávají přibližně stejně často jak koncovým zákazníkům (tzv. B2C prodej), tak dalším firmám nebo organizacím veřejné správy (tzv. B2B/B2G prodej).
- Mezi firmy, které častěji prodávají koncovým zákazníkům (B2C) než jiným firmám či veřejné správě (B2B, B2G) patří ty, které poskytují **ubytování, stravovací služby**, dále pak firmy působící v **maloobchodě, v telekomunikačních činnostech** a také **cestovní agentury a kanceláře**. Z odvětví zpracovatelského průmyslu je e-prodej koncovým zákazníkům častější než prodej jiným firmám v např. v potravinářském nebo textilním a oděvním průmyslu. Na e-prodej dalším firmám nebo organizacím veřejné správy se častěji než na prodej koncovým zákazníkům zaměřují ze zpracovatelského průmyslu častěji např. elektronický průmysl (**výroba počítačů**) nebo **výroba automobilů**. Ze segmentu služeb pak **IT firmy**.

¹ Zdrojem dat pro mezinárodní srovnání je databáze Eurostatu. Ta byla aktualizována na začátku roku 2020 a v případě elektronického obchodování se data v ní vztahují k roku 2018: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/digital-economy-and-society/data/comprehensive-database>

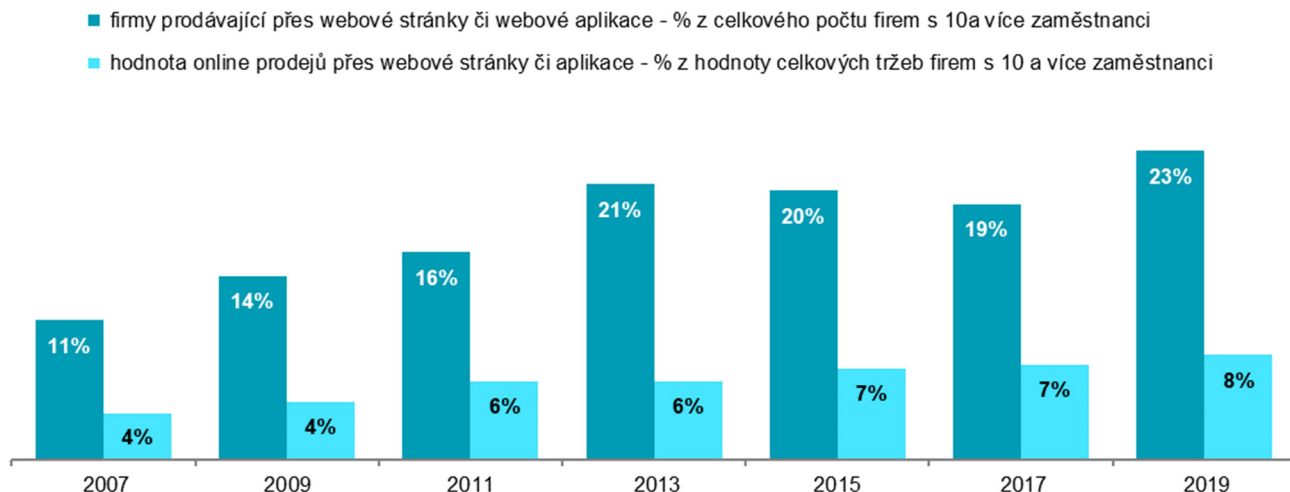
- Potvrzují to i **rozdíly v tržbách** z prodejů koncovým zákazníkům (B2C) resp. jiným firmám či veřejné správě (B2B či B2G). Nejvyšší tržby z B2B a B2G prodejů byly v roce 2019 ve velkoobchodě, ze zpracovatelského průmyslu v elektronickém průmyslu, dále v dopravě a skladování, v činnostech v oblasti IT a v ostatních administrativních a podpůrných činnostech. Nejvyšší tržby z B2C prodejů byly naproti tomu v maloobchodě, automobilovém průmyslu, v ubytování, stravování a pohostinství, v telekomunikačních činnostech, v mediálním sektoru a u cestovních kancelářích.
- Firmy prodávající online prodávají **téměř výhradně přes své vlastní webové stránky**. Prodej přes tzv. on-line tržiště není v českém podnikatelském prostředí – kromě podniků působících v oblasti ubytování – příliš rozšířen. V roce 2019 prodávala prostřednictvím on-line tržišť 4 % podniků s více než 10 zaměstnanci. V odvětví ubytování jich takto prodávalo 49 %, s velkým odstupem pak následuje 12 % cestovních agentur a kancelářích nabízejících své služby přes obchodní portály on-line tržišť.
- Přibližně polovina firem, které prodávají přes on-line tržiště, prodávala v roce 2019 přes jedno tržiště (46 %). Přes jedno on-line tržiště prodávají nejčastěji velké firmy (52 % velkých firem prodávajících přes e-marketplace). Středně velké firmy nejčastěji uvedly, že když prodávají přes on-line tržiště, využívají více než dvou těchto virtuálních prostředí (43 %).

Tab. 4.1: Online prodej přes webové stránky či mobilní aplikace ve firmách s 10 a více zaměstnanci v ČR v roce 2019

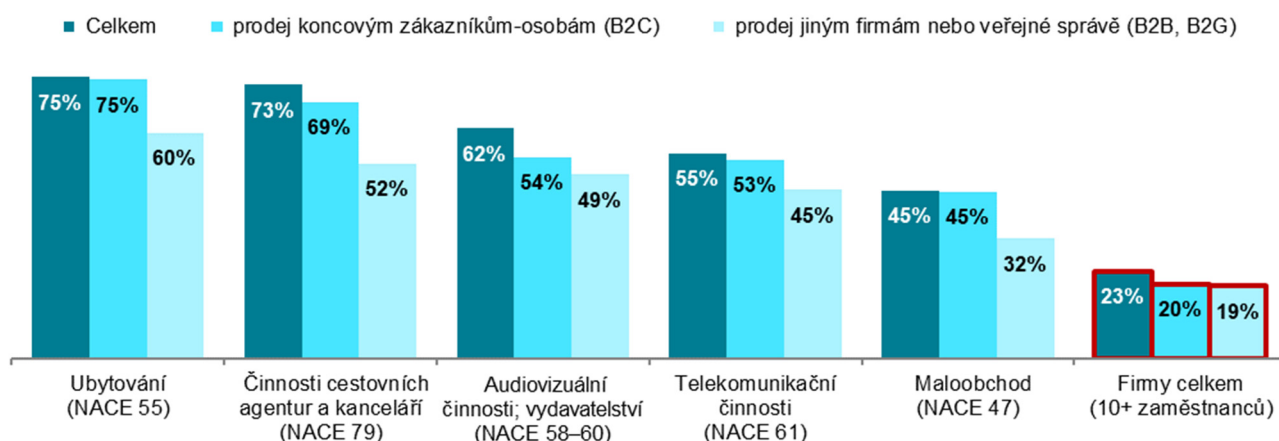
	Firmy prodávající přes webové stránky:		Tržby podle typu zákazníka		Firmy prodávající elektronicky přes:		Tržby z elektron. prodeje uskutečněných přes:	
	koncovým zákazníkům	jiným firmám či veřejné správě	z prodejů koncovým zákazníkům	z prodejů jiným firmám či veřejné správě	vlastní webové stránky	tzv. on-line tržiště	vlastní webové stránky	tzv. on-line tržiště
	% firem 10+ prodávajících přes webové stránky		% hodnoty tržeb z prodeje přes webové stránky		% firem 10+ prodávajících přes webové stránky		% hodnoty tržeb z prodeje přes webové stránky	
Firmy celkem (10+)	85,7	83,1	50,0	50,0	96,7	17,8	95,0	5,0
Velikost firmy								
10–49 zaměstnanců	88,5	81,9	52,2	47,8	96,5	17,7	95,3	4,7
50–249 zaměstnanců	77,1	88,4	40,6	59,4	97,7	18,6	93,1	6,9
250 a více zaměstnanců	73,0	83,2	52,7	47,3	96,7	17,3	95,6	4,4
Odvětví (ekonomická činnost)								
Zpracovatelský průmysl	83,9	86,6	51,1	48,9	96,4	11,0	92,4	7,6
Výroba a rozvod energie, plynu, tepla	96,1	96,4	47,4	52,6	98,8	5,8	96,3	3,7
Stavebnictví	99,5	95,3	53,2	46,8	91,6	34,8	96,9	3,1
Obchod a opravy motorových vozidel	86,5	94,2	28,7	71,3	100,0	13,5	96,2	3,8
Velkoobchod	79,0	83,8	26,4	73,6	96,9	9,0	98,7	1,3
Maloobchod	99,2	71,4	88,1	11,9	99,9	16,1	96,7	3,3
Doprava a skladování	70,5	85,4	38,1	61,9	94,4	18,2	95,1	4,9
Ubytování	99,1	80,0	62,8	37,2	95,3	65,7	54,6	45,4
Stravování a pohostinství	93,1	75,4	70,1	29,9	96,3	19,1	92,6	7,4
Činnosti cestovních agentur a kancelářích	93,8	71,1	91,3	8,7	100,0	17,4	97,2	2,8
Audiovizuální činnosti; vydavatelství	87,4	79,8	66,9	33,1	100,0	5,6	99,1	0,9
Telekomunikační činnosti	96,6	82,1	68,7	31,3	98,8	7,3	99,9	0,1
Činnosti v oblasti IT	43,2	96,7	29,4	70,6	96,4	19,2	93,7	6,3
Činnosti v oblasti nemovitostí	93,1	97,8	52,3	47,7	100,0	40,0	88,0	12,0
Profesní, vědecké a technické činnosti	66,7	76,5	35,3	64,7	89,0	24,2	82,7	17,3
Ostatní administrativní a podpůrné činnosti	90,4	85,9	31,7	68,3	100,0	8,5	87,0	13,0

Zdroj: Český statistický úřad, 2020

Graf 4.1: Online prodej přes webové stránky či aplikace ve firmách s 10 a více zaměstnanci v ČR

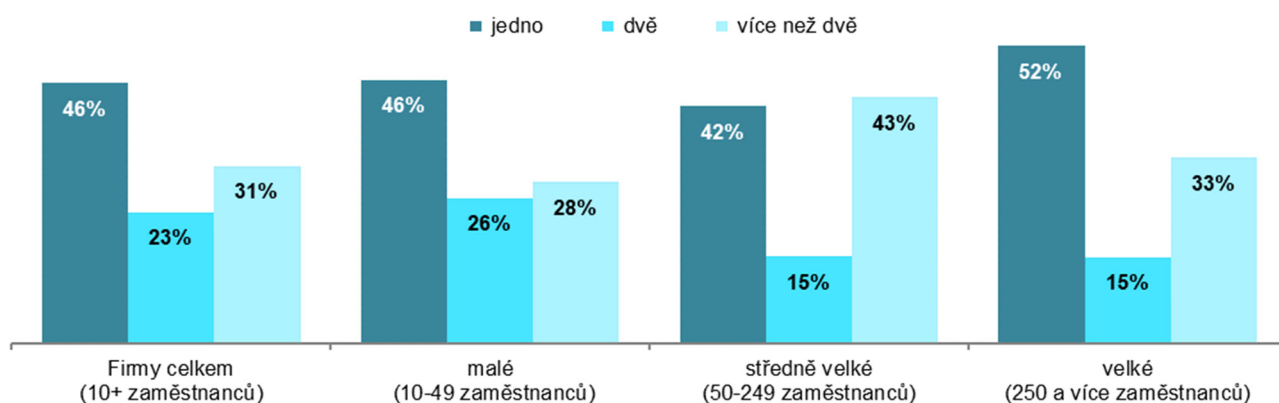

Graf 4.2: Firmy prodávající přes webové stránky podle typu zákazníka v roce 2019 – top 5 odvětví

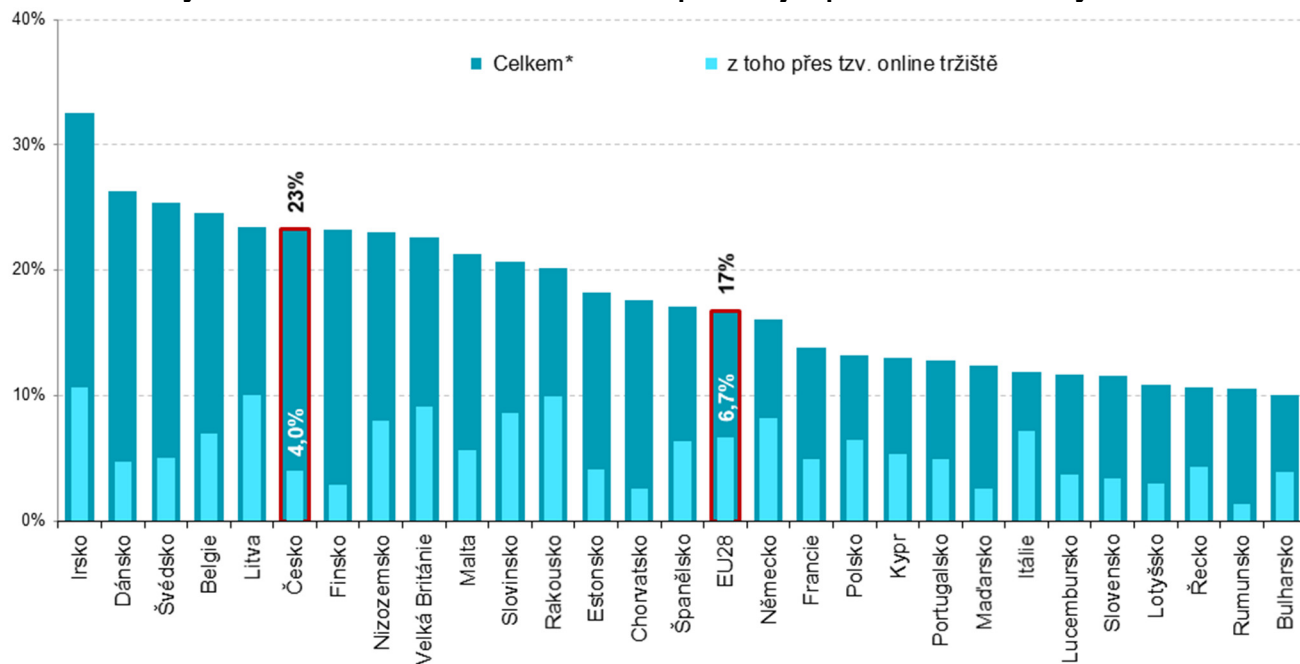
podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané odvětvové skupině

Graf 4.3: Počet on-line tržišť prostřednictvím kterých firmy s 10 a více zaměstnanci v ČR uskutečnily v roce 2019 elektronický prodej

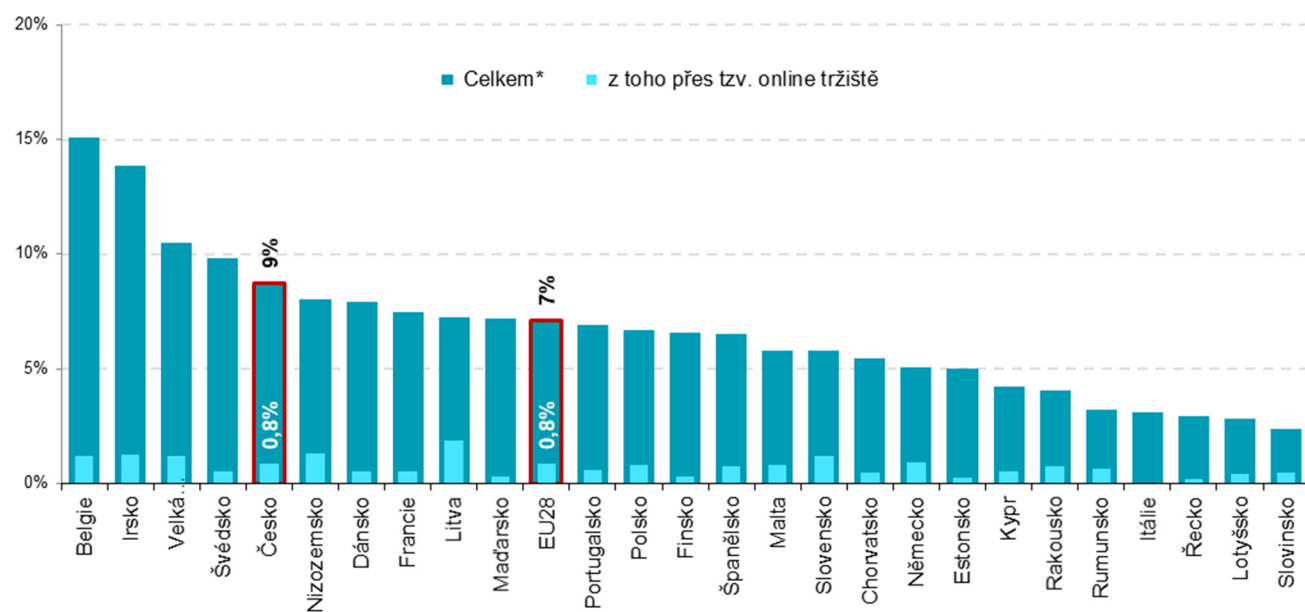
podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci, které v r. 2019 uskutečnily elektron. prodej přes tzv. on-line tržiště

Graf 4.4: Firmy s 10 a více zaměstnanci v zemích EU prodávající přes webové stránky v roce 2018

* firmy dané země, které v průběhu roku 2018 měly tržby z online prodeje prostřednictvím webových stránek nebo aplikací podíl na celkovém počtu firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi
zdroj dat: Eurostat, leden 2020

Graf 4.5: Tržby firem s 10 a více zaměstnanci v zemích EU uskutečněné z online prodeje v roce 2018

* tržby firem dané země, které v průběhu roku 2018 měly tržby z online prodeje prostřednictvím webových stránek nebo aplikací, na jejich celkových tržbách v roce 2018 podíl na celkových tržbách firem s 10 a více zaměstnanci v dané zemi
zdroj dat: Eurostat, leden 2020